

drive Kapitalen ud af Jorden og aabne Plads for Arbejdets Udøvere, og det vil betyde mere Arbejde, større Produktion, flere Samfundsværdier arbejdet frem af Jorden.

Der er med Hensyn til Landbrugets Fremtidsudsigter udtalt Frygt for Konkurrencen fra Rusland, naar dette Land en Gang kommer til Kræfter igen. Saa vidt jeg forstaar Forholdet, regner man dog med, at selv om Rusland i Løbet af nogle Aar kommer til Kræfter, vil dette Land være et kornsælgende Land, men da de danske Smaabrug hovedsaglig er kornkøbende, vil Konkurrencen fra Rusland i alt Fald ikke være trykkende for de danske Smaabrug, den vil tværtimod betinge en yderligere Udvikling af Smaabrugsdriften herhjemme. Det Krav, jeg her fremfører, bunder i Virkeligheden dybt i en stor Del af den danske Befolkning, ikke mindst i Husmandskredse. Jeg er ikke blind for, at man maaske nok adskillige Steder er tilbøjelig til at overvurdere Virkningen af et saadant Kravs Gennemførelse; men selv om man gør det, er der i alt Fald for mig ingen Tvivl om, at Virkningen vil betyde en Udvikling i en heldig Retning. Der er i Agitationen om Jordspørgsmaalet formet et Krav, der i nogen Grad har faaet Karakteren af et Slagord, det er: „Lige Skat paa lige Jord“. For saa vidt man ved lige Skat paa lige Jord forstaar, at to Arealer, der er lige store og lige gode, skal betale samme Skat, er jeg Tilhænger af det. Men i al Almindelighed mener jeg, at dette Kravs Gennemførelse ikke vil være tilstrækkeligt. Det vil sikkert være nødvendigt, at man efter australsk Mønster indfører en Grundværdibeskatning efter stigende Skala, saaledes at de større Arealer kommer til at betale forholdsvis mere Afgift end de mindre. Denne Reform har i Australien gjort god Nytte ved at aabne Adgang til Jorden der for arbejdsvillige Hænder og i høj Grad bidraget til at hindre de samfundssødelæggende store Jordhamstreres Virksomhed. Nu kan man sige, at selv om man begynder paa en saadan Skatteomlægning, hjælper det ikke straks, og det bøder ikke synderligt paa Arbejdsløsheden i Øjeblikket. Naturligvis ønsker jeg ikke, at man skal ophøre med de hidtidige Udstykningsbestræbelser; disse vil netop yderligere blive underbygget og fæstnet ved en saadan Foranstaltning; men jeg vil tillige i denne Forbindelse pege paa en sideløbende Vej. Der findes Landet over 40 000—50 000 Husmandsbrug med

et Jordtilliggende fra 1—6 Tønder Land. Det er Brug, der er for smaa til, at Indehaverne af dem kan forsørge deres Familier alene ved Arbejde paa Bruget. De maa i høj Grad supplere deres Indtægt ved at være Lønarbejdere for andre. Det er de Huse, som i sin Tid efter de store Landboreformers Indførelse og Gaardmandshoveriets Afskaffelse blev lagt paa Herregaardens Udmarker og paa Landsbyernes Overdrev med det Formaal at skaffe ny hoveripligtig og praktisk talt stavnsbunden Arbejdskraft til Herregaardene. Disse Huses Indehavere har i Aarenes Løb udført et godt Stykke Kulturarbejde ved at opdyrke en gennemgaaende daarlig Jord og bringe den i god Kultur. Men disse Husmænd har det ikke godt endnu, fordi de er nødsaget til at arbejde for andre; og den Tid, hvor de bedst kan faa Arbejde som Lønarbejdere, er netop den, hvor der er mest Brug for dem i deres egen Bedrift. Derfor ønsker jeg gennemført en Ekspropriationslov, der sætter Samfundet i Stand til at skaffe den nødvendige Suppleringsjord til disse Huse, saa Indehaverne af dem kan blive selvstændige. Nu kan man hævde, at det er ikke alle disse Huse, der er saaledes beliggende, at der kan eksproprieres til dem, og det er naturligvis rigtigt. Men for de allerflestes Vedkommende kan det lade sig gøre, navnlig naar man ikke sætter Grænsen for Brug, hvorfra der kan eksproprieres, saa højt som i tidligere Love om dette Spørgsmaal. Jeg mener, at man ogsaa fuldt vel kunde forsvare at sætte Grænsen betydeligt længere ned, f. Eks. til 50 à 60 Tønder Land middelgod Jord. Gør man det, vil man Sogn for Sogn kunne paavise, hvorledes der kan skaffes Jord til en Række nu selvstændige Husmænd, der kan blive selvstændige. Jeg har nogle Undersøgelser fra forskellige Kommuner i min Opstillingskreds, og jeg kan oplyse, at i en enkelt Kommune, der er ca. 6 000 Tønder Land stor, er der ca. 100 af den Slags Huse, jeg her har omtalt, og af disse er de 80 Huse beliggende saaledes, at der uden Skade for nogen kunde eksproprieres Jord til dem. Disse Huse har nu tilsammen kun 400 Tønder Land; men fik de 400 Tønder Land til, vilde derved de 80 Husmænd blive selvstændige og ikke behøve at arbejde for andre. Og der var i Virkeligheden ikke sket Skade for nogen ved Gennemførelsen af en saadan Lov. Selv om en Gaard paa 50 Tønder Land mod Erstatning virkelig skulde afgive 4—5 Tønder Land til Suppleringsjord af 1 eller 2 Husmandsbrug, vilde